

**Odpowiedzi na pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Katowicach z dnia 18 sierpnia 2022 roku (znak:
WOOŚ.4221.61.2022.MP.2) do**

RAPORTU O ODDZIAŁYWANIU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO

Nazwa Przedsięwzięcia:

**„Budowa i eksploatacja Ekologicznego Centrum Odzysku Energii
w Rudzie Śląskiej”**

WNIOSKODAWCA:

ENERIS EKOPARK Sp. z o.o.

(dawniej: DROGOPOL EKOPARK Sp. z o.o.)

ul. Szyb Walenty, nr 26, lok. 101A

41-700 Ruda Śląska

Tarnów, październik 2022 r.

Wykonawca:

SAVONA PROJECT Sp. z o.o.

Siedziba Spółki:

ul. Urszulańska 3, 33-100 Tarnów, PL

Data wykonania Odpowiedzi

11.10.2022 r.

Zespół autorski - podpisy

Mariusz Kosidło – Kierownik Zespołu autorskiego

Mariusz Kosidło

Radostaw Falkowski

Radostaw Falkowski

Dominika Leśniak

Dominika Leśniak

W odpowiedzi na pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 18 sierpnia 2022 roku (znak: WOOŚ.4221.61.2022.MP.2) dotyczące Raportu o Oddziaływaniu Przedsięwzięcia na Środowisko: „Budowa i eksploatacja Ekologicznego Centrum Odzysku Energii w Rudzie Śląskiej” poniżej przedstawiamy nasze stanowisko w poruszanych kwestiach.

- 1. OKREŚLIĆ PRAWIDŁOWY TERMIN USUNIĘCIA ROŚLINNOŚCI NISKIEJ (ZIELNEJ) I WYSOKIEJ. W DOKUMENTACJI ROŚ WSKAZANO TERMIN USUNIĘCIA DRZEW I KRZEWÓW PO 20 SIERPNIA DO 20 MARCA. OKRES LĘGOWY PTAKÓW (OD 1 MARCA DO 15 PAŹDZIERNIKA) WYNIKA Z PRZEPISÓW PRAWA (USTAWA O OCHRONIE PRZYRODY, ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA Z DNIA 16 GRUDNIA 2016 R. W SPRAWIE OCHRONY GATUNKOWEJ ZWIERZĄT). JEDNAK PONIEWAŻ KAŻDY GATUNEK PTAKA WYPROWADZA LĘGI W NIECO INNYM TERMINIE, NA KTÓRY WPŁYW MAJĄ RÓWNIŻ WARUNKI POGODOWE ITP., WSKAZANE JEST DOSZCZEGÓLOWIENIE TERMINU USUWANIA ROŚLINNOŚCI POKRYWAJĄCEJ TEREN PRZYSZŁEJ INWESTYCJI. NALEŻY RÓWNIŻ PODKREŚLIĆ, ŻE LĘGI PTAKÓW ODBYWAJĄ SIĘ NIE TYLKO W OBRĘBIE DRZEW I KRZEWÓW. PTAKI MOGĄ ZASIEDLAĆ ROŚLINNOŚĆ NISKĄ (PRZEPIÓRKA, DERKACZ, SKOWRONEK, ŚWIERGOTEK ŁĄKOWY, PIECUSZEK, PIERWIOSNEK, JARZĄBEK, SOSNÓWKA, KRZYŻÓWKA), GDZIE BUDUJĄ GNIAZDA NA ZIEMI, WŚRÓD TRAW. ZASADNICZO WSZYSTKIE PRACE POLEGAJĄCE NA LIKWIDACJI ZIELNI POWINNY BYĆ PROWADZONE POZA OKRESEM LĘGOWYM PTAKÓW. W PRZYPADKU NIEMOŻLIWOŚCI DOTRZYMANIA TERMINU WYCINKI ZIELENI OD 16 PAŹDZIERNIKA DO KOŃCA LUTEGO, WYCINKĘ NALEŻY PROWADZIĆ POD NADZOREM PRZYRODNICZYM, ORNITOLOGICZNYM.**

Podany w pierwotnym opracowaniu termin (20 sierpnia-20 marca) uwzględnia skład miejscowej awifauny lęgowej. Autorzy Inwentaryzacji są świadomi, że część ptaków gniazduje na ziemi, a nie na drzewach. Wskazany termin wycinki eliminuje ryzyko utraty lęgów przez wszystkie ptaki stwierdzone w terenie planowanej inwestycji.

Niemniej, ze względu na zachowanie szczególnej ostrożności w stosunku do miejscowej awifauny lęgowej Inwestor wydłuży termin wstrzymania się od prac związanych z usunięciem roślinności niskiej i wysokiej do okresu od 1 marca do 15 października.

2. WSKAZAĆ LICZBĘ DRZEW ORAZ POWIERZCHNIĘ KRZEWÓW (W M²), A TAKŻE ICH SKŁAD GATUNKOWY, KOLIDUJĄCYCH Z REALIZACJĄ INWESTYCJI. JEDNOCZEŚNIE NALEŻY WSKAZAĆ CHARAKTER ZADRZEWIENIA, JEGO STRUKTURĘ I FUNKCJĘ W TERENIE ANALIZY

Na terenie, który będzie podlegał przekształceniom w związku z realizacją Inwestycji znajdują się tylko pojedyncze, bardzo młode drzewa o charakterze samosiejek, w ilości kilkunastu sztuk. Zadrzewienia i zakrzaczenia występują głównie na obrzeżach terenu Inwestycji. Jak opisano w „Inwentaryzacji przyrodniczej”, będącej załącznikiem do Raportu, na całym opisywanym obszarze brak jest naturalnych siedlisk. Cały teren to grunty zdewastowane, porośnięte obecnie spontaniczną roślinnością ruderalną, młodymi zadrzewieniami lub pozbawione roślinności.

Na całym opisywanym terenie odnotować można jeden typ roślinności, typowej dla miejsc silnie przekształconych przez człowieka i zdewastowanych. Jest to roślinność ruderalna, która rozwinęła się tu spontanicznie na zwalach zwiezonego tu materiału, reprezentowana przez zbiorowiska wysokich bylin oraz traw.

Obok zwartej roślinności zielonej rosną tu także pojedyncze egzemplarze oraz podrosty drzew i krzewów takich jak: brzoza brodawkowata *Betula pendula*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, dziki bez czarny *Sambucus nigra*, robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, klon jesionolistny *Acer negundo*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, topola osika *Populus tremula* i topole euroamerykańskie *Populus x canadensis*, klon jesionolistny *Acer negundo*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, czeremcha amerykańska *Padus serotina*, jarząg pospolity *Sorbus aucuparia*, wierzba iwa *Salix caprea*, a także gatunki drzew i krzewów owocowych i ozdobnych jak np.: grusza *Pyrus sp.*, jabłoń *Malus sp.*, śliwa ałycza *Prunus cerasifera*, orzech włoski *Juglans regia*, dereń biały *Cornus alba*, kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum*, a także różne gatunki róż *Rosa sp.* i jeżyn *Rubus sp.* Wymienione powyżej drzewa i krewy znajdują się głównie na obrzeżach terenu inwestycji.

Enklawy roślinności drzewiastej stanowią warunek występowania części gatunków zwierząt, w tym np. motyli oraz ptaków. W związku z powyższym prace związane z wycinką drzew i krzewów, karczowania i prac ziemnych planuje się wykonać w okresie poza lęgowym (15.X - 01.III). W ten sposób ptaki powracające z zimowisk nie odnajdą już odpowiednich miejsc lęgowych, wyeliminowane zostaną jednak zagrożenia bezpośrednie.

3. Podać, czy w trakcie prac terenowych związanych z identyfikacją drzew/krzewów kolidujących z zamierzeniem, zwracano uwagę na występujące w ich obrębie wypróchnienia, dziuple, gniazda, etc., mogące stanowić siedliska chronionych gatunków owadów, ptaków, ssaków w tym nietoperzy. Powyższe należy uzasadnić

Tak, wskazane zagadnienia zawsze są przedmiotem troski autorów badań terenowych. Niemniej jednak, ze względu na charakter analizowanego terenu, wewnątrz powierzchni inwestycji występowały tylko drzewa stosunkowo młode, w których nie było dziupli. Nie stwierdzono także otwartych gniazd ptaków należących do gatunków wykorzystujących je dłużej niż przez jeden lęg. Większość ptaków buduje gniazda jednorazowe, na jedno zniesienie. Po wyprowadzeniu młodych już nigdy do niego nie wraca, zatem obecność gniazd po danym sezonie lęgowym ma znaczenie już tylko historyczne.

4. Określić, czy będzie potrzeba zabezpieczenia istniejącego drzewostanu (nie przewidzianego do wycinki) przed ewentualnymi uszkodzeniami mechanicznymi. Jeśli tak, należy opisać w jaki sposób

Jeżeli na etapie realizacji Inwestycji zostanie zidentyfikowana konieczność zabezpieczenia istniejącego drzewostanu (nie przewidzianego do wycinki) przewiduje się wykonanie następującego zabezpieczenia drzew znajdujących się w bliskim sąsiedztwie prowadzonych prac:

- Na pniach drzew zostaną wykonane obudowy z desek do wysokości pierwszych gałęzi. Pnie drzew będą zabezpieczone poprzez owinięcie go materiałem izolacyjnym (np. geowłókniną lub matami słomianymi).
- W strefie 2 m od obrysu korony nie będzie pozostawiona odkryta wierzchnia warstwa ziemi.
- Nisko osadzone gałęzie będą podwiązywane.
- Będą wytyczone trasy poruszania się ludzi i sprzętu budowlanego.
- Będą wytyczone miejsca składowania materiałów.

5. NALEŻY OKREŚLIĆ LICZBĘ, SKŁAD GATUNKOWY ORAZ LOKALIZACJĘ (NA ZAŁĄCZNIKU GRAFICZNYM -PLAN NASADZEŃ) PRZEWIDZIANYCH NASADZEŃ ZASTĘPCZYCH DRZEW I KRZEWÓW W OBRĘBIE TERENU INWESTYCJI. ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZEDSIĘWZIĘCIA NALEŻY PROWADZIĆ UWZGLĘDNIAJĄC NASADZENIA RODZIMYCH GATUNKÓW DRZEW, KRZEWÓW ORAZ ROŚLINNOŚCI ZIELNEJ (TRAWY)

Na obszarze który podlegał będzie przekształceniom w związku z realizacją Inwestycji znajdują się jedynie pojedyncze, bardzo młode drzewa, o charakterze samosiejek.

W związku z realizacją Inwestycji planuje się wzdłuż granic terenu Inwestycji wykonać nasadzenia nowych drzew i krzewów. W pierwszej kolejności nasadzenia wykonane zostaną z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew i krzewów, takich jak, np.: brzoza brodawkowata *Betula pendula*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*. Planuje się także obsadzenie granic Inwestycji żywotnikami lub innymi drzewami lub krzewami ozdobnymi. Na terenie, który będzie podlegał przekształceniom w związku z realizacją Inwestycji znajdują się tylko pojedyncze, bardzo młode drzewa o charakterze samosiejek, w ilości kilkunastu sztuk. Ilość nasadzeń zastępczych, które zostaną wykonane wzdłuż granic Inwestycji będzie znacznie przekraczała ilość drzew, które mogą zostać usunięte w trakcie robót budowlanych.

Pomiędzy obiektami technologicznymi na obszarze Inwestycji zostaną wykonane tereny zielone obsadzone trawami, w pierwszej kolejności z gatunków rodzimych.

Szczegółowe rodzaje i ilości wykonanych nasadzeń zostaną określone na etapie projektu budowlanego lub wykonawczego.

6. WSKAZAĆ TERMINY PROWADZENIA ROBÓT (OBEJMUJĄCE M.IN. ŚCİĄGNIECIE WIERZCHNIEJ WARSTWY GRUNTU, WYKONANIE WYKOPÓW, LIKWIDACJĘ ROZLEWISK ITP.), MAJĄC NA UWADZE CYKLE ŻYCIOWE WSZYSTKICH GRUP ZWIERZĄT WYSTĘPUJĄCYCH W REJONIE INWESTYCJI (PŁAZY, GADY, PTAKI I SSAKI, ITP.). DLA PLANOWANEGO PRZEKSZTAŁCENIA GRUNTÓW - WSKAZAĆ NALEŻY STOSOWNE ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO, W TYM ZWIERZĘTA, DLA KTÓRYCH WW. ELEMENTY ŚRODOWISKA STANOWIĆ MOGĄ SIEDLISKA ŻYCIA (TJ. NORY W ZIEMI LUB GNIAZDA NA ZIEMI). ROZWAŻYĆ NALEŻY MOŻLIWOŚĆ OKREŚLENIA TERMINU PROWADZENIA POSZCZEGÓLNYCH PRAC, KTÓRY POZWOLI NA ZMINIMALIZOWANIE EWENTUALNYCH NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ W OKRESIE LĘGOWYM/ROZRODCZYM ZWIERZĄT

Ściągnięcie wierzchniej warstwy gruntu nastąpi bezpośrednio po wycince i karczowaniu roślinności, w okresie od 15 października do 1 marca. Prace te będą się zaczynały od środka i postępowywały na zewnątrz. Dopiero po tym etapie nastąpi montaż ogrodzenia.

Podczas realizacji Inwestycji stosowane będą m.in. następujące rozwiązania chroniące środowisko:

- przed przystąpieniem do realizacji Przedsięwzięcia, teren Inwestycji zostanie wykarczowany, co w poważnym stopniu ograniczy prawdopodobieństwo pojawiania się na nim zwierząt,
- w przypadku zidentyfikowania na terenie budowy gniazd na ziemi, będą one przenoszone do odpowiednich siedlisk, poza strefę prowadzonych prac budowlanych. Przy wyborze miejsca, do którego zwierzęta zostaną przeniesione będzie brana pod uwagę możliwość ich przetrwania we właściwym stanie ochrony na nowym stanowisku, również z uwzględnieniem czynników antropogenicznych.

Pozostałe rozwiązania chroniące życie i zdrowie zwierząt, które mogą znaleźć się na terenie prac budowlanych przedstawiono w odpowiedzi na pytanie nr 8.

Terminy prowadzenia poszczególnych prac, jak również dokładne terminy wstrzymania się od prowadzenia robót ziemnych zostaną określone na etapie projektu budowlanego lub wykonawczego.

7. W INWENTARYZACJI PRZYRODNICZEJ, BĘDĄCEJ ZAŁĄCZNIKIEM DO RAPORTU WSKAZANO, ŻE W TERENIE ZAMIERZENIA STWIERDZONE ZOSTAŁY ROŚLINY INWAZYJNE (RDESTOWIEC OSTROKOŃCZYSTY, NAWŁOĆ KANADYJSKA). W ZWIĄZKU Z TYM, NALEŻY WSKAZAĆ MIEJSCA ICH WYSTĘPOWANIA ORAZ PODAĆ METODĘ ELIMINACJI TYCH GATUNKÓW ROŚLIN. GATUNKI INWAZYJNE SĄ ZAGROŻENIEM DLA RODZIMEJ FLORY. NATOMIAST PRZY PRACACH ZIEMNYCH NP. W TRAKCIE ZASYPU WYKOPÓW ZIEMIĄ NIEPOCHODZĄCĄ Z DANEGO TERENU MOŻE SIĘ ZDARZYĆ, ŻE DOJDZIE DO ICH ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ. W ZWIĄZKU Z TYM WAŻNA JEST ICH REGULARNA I PRAWIDŁOWA UTYLIZACJA. NALEŻY MIEĆ NA UWADZE, ŻE W ZWIĄZKU Z WEJŚCIEM W ŻYCIE USTAWY Z DNIA 11 SIERPNIA 2021 R. O GATUNKACH OBCYCH (Dz. U. z 2021 R. POZ. 1718), NALEŻY ZWRACAĆ SZCZEGÓLNĄ UWAGĘ NA TERMINY I METODY ZWALCZANIA INWAZYJNYCH GATUNKÓW OBCYCH (IGO). TERMINY I METODY PRAC POWINNY BYĆ DOSTOSOWANE DO DANEGO GATUNKU. NP. WYKASZANIE KRZEWÓW NALEŻY WYKONYWAĆ PRZED OKRESEM ICH KWITNIENIA. NAJNOWSZE INFORMACJE DOTYCZĄCE TEJ TEMATYKI ZNAJDUJĄ SIĘ NA STRONIE GENERALNEJ DYREKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA: [HTTPS://WWW.QOV.PL/WEB/GDOS/INWAZYJNE-GATUNKI-OBCE3](https://www.qov.pl/web/gdos/inwazyjne-gatunki-obce3), W TYM M.IN. WYTYCZNE DOTYCZĄCE ZWALCZANIA RDESTOWCÓW ORAZ BARSZCZU SOSNOWSKIEGO I BARSZCZU MANTEGAZZIEGO.

Na opisywanej powierzchni odnotowano występowanie gatunków inwazyjnych jednak należy zaznaczyć, że pojęcie to jest dosyć szerokie. Rośliny inwazyjne to rośliny obcego pochodzenia, zdomowione na obszarze pierwotnie obcym, wytwarzające żywotne potomstwo, często w ogromnej ilości, rozprzestrzeniające się na znaczną odległość od roślin macierzystych (Tokarska-Guzik i.in. 2012).

Z tej grupy gatunków część została wpisana na listę roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz.U. 2011 nr 210 poz. 1260)). W odniesieniu do gatunków inwazyjnych obowiązują również przepisy prawa Unii Europejskiej, np. rozporządzenie UE nr 1143/2014 w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzenia inwazyjnych gatunków obcych. Przepisy UE są nadrzędne wobec regulacji krajowych. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzenia inwazyjnych gatunków obcych, weszło w życie 1 stycznia 2015 r. i jest stosowane bezpośrednio w krajach członkowskich UE. Rozporządzenie w sposób kompleksowy reguluje takie zagadnienia jak zapobieganie

wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych, ich wczesne wykrywanie, a także szybką eliminację bądź długofalową i efektywną kontrolę populacji w przypadku gatunków rozpowszechnionych. Na podstawie rozporządzenia nr 1143/2014 została ustanowiona lista inwazyjnych gatunków obcych uznanych za stwarzające zagrożenie dla Unii.

Z gatunków wpisanych na listę gatunków inwazyjnych stanowiących załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 roku na terenie inwestycji notowano stanowiska nawłoci (nawłoc późna *Solidago gigantea* i kanadyjska *Solidago canadensis*) oraz rdestu ostrokończystego *Reynoutria japonica*.

Nawłocie: kanadyjska i późna zostały szczegółowo opisane w opracowaniu „Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych”, Tokarska-Guzik B., Dajdok Z., Zajac M. i A., Urbisz A., Danielewicz W., Hołdyński Cz. (2012), przygotowanym na zlecenie GDOŚ. Nawłocie znajdują się na liście przygotowanej przez GDOŚ jako gatunek średnio inwazyjny, jednak nie wynikają z tego opracowania podstawy prawne do podjęcia konieczności ich zwalczania. Tak więc formalnie jako gatunki inwazyjne, których nie należy uwalniać do środowiska traktujemy gatunki znajdujące się na liście w załączniku do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym) – na tej liście nawłocie nie zostały ujęte. Aby zapobiegać namnażaniu się roślin teren porośnięty nawłociami można potraktować glebogryzarką, a następnie kłacza nawłoci wygrabić i spalić, proces można powtarzać kilkakrotnie do skutku. Generalnie nawłocie „nie lubią” zabiegów agrotechnicznych i w przypadku wykonywania takich, polegających na zruszaniu gleby zwykle ustępują. Niestety z uwagi na łatwość rozsiewania się nawłoci nie da się całkowicie wyeliminować potencjalnej możliwości ich pojawienia się w określonym miejscu. Wykasanie przed kwitnieniem nie uchroni przed dostępem propagul z innych oddalonych miejsc. Jak wspomniano na terenach zagospodarowanych, gdzie gleba, trawniki są pielęgnowane z reguły raz usunięte nawłocie nie pojawiają się ponownie (oczywiście o ile zabiegi są wykonywane w sposób ciągły).

W przypadku rdestowca jest to gatunek rozmnażający się w kraju jedynie wegetatywnie, więc usuwanie mechaniczne i chemiczne egzemplarzy rdestowca powinno ograniczyć jego rozprzestrzenianie. Ważne jest aby ziemi z wykopów w miejscach, w których rósł rdestowiec nie przewozić w inne miejsca. Ziemię taką należy traktować jako odpad, przewieźć w bezpieczne miejsce, np. wysypiska śmieci, stare wyrobiska gdzie może być zasypane grubą warstwą ziemi, lub kłacza rdestowca zostaną przesiane, oddzielone od ziemi i najlepiej spalone.

8. OKREŚLIĆ DZIAŁANIA W CELU OCHRONY PRZED NIEUMYŚLNYM ZABIJANIEM ZWIERZĄT (MAŁYCH I ŚREDNICH) W TRAKCIE REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA, W PRZYPADKU STWIERDZENIA ICH NA TERENIE BUDOWY

W celu ochrony przed nieumyślnym zabijaniem zwierząt (małych i średnich) w trakcie realizacji Przedsięwzięcia w przypadku stwierdzenia ich na terenie budowy będą zastosowane następujące działania:

- przed przystąpieniem do realizacji Przedsięwzięcia, teren Inwestycji zostanie wykarczowany, co w poważnym stopniu ograniczy prawdopodobieństwo pojawiania się na nim zwierząt.

- prace będą prowadzone w sposób umożliwiający spontaniczne przemieszczanie się zwierząt ze stref zagrożenia np. poprzez zastosowanie łagodnych (ścinianych) brzegów wykopów, które ułatwiają wydostanie się z nich uwieczonych zwierząt lub też ich zabezpieczanie siatką herpetologiczną.
- realizacja Inwestycji nie będzie powodować powstawania pułapek, z których ucieczka zwierząt będzie niemożliwa. Wszelkie wykopy będą zabezpieczone przed możliwością uwięzienia w nich zwierząt (np. poprzez zastosowanie osłon, siatki).
- jeżeli mimo zastosowanych rozwiązań zwierzęta przedostaną się na plac budowy uwalnianie, poprzez przeniesienie ich do odpowiednich siedlisk, poza strefę prowadzonych prac budowlanych, na odpowiednie dla nich siedliska. Przy wyborze miejsca, do którego zwierzęta zostaną przeniesione będzie brana pod uwagę możliwość ich przetrwania we właściwym stanie ochrony na nowym stanowisku, również z uwzględnieniem czynników antropogenicznych.
- jeżeli mimo zastosowania siatek herpetologicznych występowanie małych zwierząt w wykopach będzie częste zastosowane zostaną pochylnie przeciwdziałające uwięzieniu, umożliwiające samodzielną ewakuację zwierząt z wykopów.
- dodatkowo teren prac budowlanych będzie ogrodzony w celu uniemożliwienia penetracji terenu przez zwierzęta.

9. WYJAŚNIĆ, CZY PROWADZONE BADANIA TERENOWE W REJONIE PLANOWANEJ INWESTYCJI POZWOLIŁY NA ZEBRANIE PEŁNEJ INFORMACJI O WYSTĘPOWANIU W MIEJSCU WSKAZANYCH PRAC SZLAKÓW MIGRACJI ZWIERZĄT (W SZCZEGÓLNOŚCI PŁAZÓW I SSAKÓW) WRAZ Z UZASADNIENIEM

Specyfika przyrodniczych badań terenowych polega m.in. na tym, że praktycznie nigdy nie otrzymujemy pełnej informacji. W szczególności dotyczy to szlaków migracji. Zwierzęta to organizmy mobilne, które mogą się przemieszczać spontanicznie i niejednokrotnie przypadkowo. Nawet największa częstotliwość kontroli nie daje pewności wykrycia wszystkich incydentów migracyjnych. Właściwe pytanie dotyczy zatem tego, czy pominięte zostały jakieś istotne szlaki migracji, wykorzystywane nie incydentalnie a regularnie, które mogłyby wpłynąć na życie zwierząt w szerszym kontekście.

Odpowiedź na takie pytanie jest przecząca. Wynika to głównie z samego usytuowania terenu inwestycji. Jest on zamknięty zabudową i ruchliwymi drogami, tak że nie może pełnić istotnej roli w dalekodystansowych migracjach zwierząt. Stwierdzone tropy pochodziły od nielicznych, lokalnie występujących osobników, które poruszały się chaotycznie w poszukiwaniu pożywienia, a nie przemieszczały się między ważnymi siedliskami. W szczególności dotyczy to płazów. W okolicy planowanego przedsięwzięcia istnieje tylko jeden niewielki i płytki akwen, który nawet teoretycznie może służyć za miejsce rozrodu szczątkowej populacji płazów lądowych. W takim wypadku można mówić o ewentualnych trasach wędrówek poszczególnych osobników, a nie szlakach migracyjnych sensu stricto.

10. PRZEDSTAWIĆ NALEŻY LOKALIZACJE POSZCZEGÓLNYCH SIEDLISK I STANOWISK, DLA KTÓRYCH REALIZACJA INWESTYCJI DOPROWADZIĆ MOŻE DO ICH FIZYCZNEGO ZNISZCZENIA LUB ZMIANY OBECNYCH WARUNKÓW SIEDLISKOWYCH ORAZ WSKAZAĆ STOSOWNE ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO (W TYM SZCZEGÓŁOWO OKREŚLIĆ RODZAJE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ, MIEJSCA ICH PROWADZENIA, TERMINY, ITP.)

Zgodnie z załączonym do Inwentaryzacji Rysunkiem z rozmieszczeniem stanowisk gatunków chronionych na obszarze, na którym prowadzone będą prace budowlane znajdowało się stanowisko zaganiacza (*Hippolais icterina*) i cierniówki (*Sylvia communis*) oraz na obrzeżach prowadzenia prac budowlanych stanowiska kosa (*Turdus merula*) i gąsiora (*Lanius collurio*). Ptaki te zakładają gniazda w okresie od 20 marca do 20 sierpnia. W okresie tym nie będą prowadzone prace związane z wycinką drzew.

Realizacja inwestycji doprowadzi do całkowitej zmiany miejscowego środowiska, która uniemożliwi zasiedlenie terenu planowanej zabudowy. Zastosowanie podanego powyżej terminu wycinki, karczowania roślinności i zdejmowania wierzchnich warstw gleby wyklucza jednak możliwość bezpośredniego niszczenia gniazd czy zagrożenia dla życia chronionych zwierząt. W praktyce, opisana w uzupełnieniu inwentaryzacji hałda, powstała z nawiezonego materiału skalnego już zmieniła charakter miejscowych habitatów tak, że sama budowa realizowana na tym nasypie niczemu już nie może zaszkodzić.

Przed przystąpieniem do realizacji Przedsięwzięcia, poza okresem lęgowym ptaków, teren Inwestycji będzie systematycznie koszony tak, aby ptaki i inne zwierzęta nie miały możliwości zakładania gniazd na ziemi i nie przystępowały do rozrodu.

Jeżeli, mimo tych działań ptaki założą nowe stanowisko rozrodu na terenie planowanych prac budowlanych, gniazda te będą przenoszone do odpowiednich siedlisk, poza strefę prowadzonych prac budowlanych. Przy wyborze miejsca, do którego zwierzęta zostaną przeniesione będzie brana pod uwagę możliwość ich przetrwania we właściwym stanie ochrony na nowym stanowisku, również z uwzględnieniem czynników antropogenicznych.

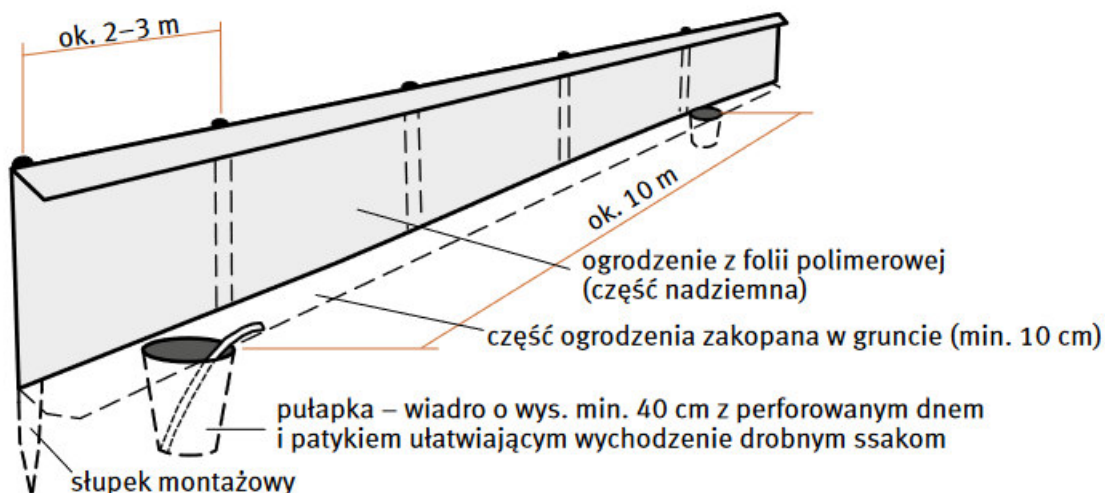
11. Podać czy stosowane będą wygradzenia herpetologiczne, tymczasowe w celu zabezpieczenia terenu objętego pracami przed dostępem zwierząt, w szczególności płazów (np. przed likwidacją zbiornika wodnego). Jeżeli tak, należy podać parametry tego ogrodzenia oraz jego dokładną lokalizację. Jeśli nie przewiduje się wygradzeń stanowisko to należy uzasadnić

Zbiornik wodny znajduje się poza rzeczywistym miejscem realizacji inwestycji i nie ma potrzeby jego likwidacji. Niemniej, jeżeli konieczne będzie zabezpieczenie, np. wykopów przed dostępem do nich płazów zastosowane zostaną tymczasowe wygradzenia herpetologiczne o następujących parametrach:

- wysokość części nadziemnej – min. 40 cm,
- głębokość zakopania w gruncie – min. 10 cm,
- odgięcie górnej krawędzi na zewnątrz wykopu (w kierunku otaczającego terenu) pod kątem 45–90°, tworzące daszek (przewieszkę) o szerokości min. 5 cm (zalecana szerokość ≥ 10 cm), lub odchylenie całego ogrodzenia od pionu pod kątem 20°,
- ogrodzenie zostanie wykonane w taki sposób, aby uniemożliwić płazom przekraczanie go pod dolną krawędzią, jak również wspinanie się i przechodzenie górą,
- ogrodzenie zostanie wykonane z materiału umożliwiającego odpowiedni i trwały naciąg, tak aby nie dopuścić do fałdowania.

Schemat przykładowego tymczasowego wygradzenia herpetologicznego przedstawiono na poniższym rysunku:

Rysunek 1: Schemat przykładowego tymczasowego wygradzenia herpetologicznego.

Źródło: „Poradnik ochrony płazów. Ochrona dziko żyjących zwierząt w projektowaniu inwestycji drogowych. Problemy i dobre praktyki”, Rafał T. Kurek, Mariusz Rybacki, Marek Sołtysiak, Bystra 2011.

12. PODAĆ PARAMETRY SIATKI OGRODZENIOWEJ DOCELOWEJ (WYSOKOŚĆ, OCZKA SIATKI) ORAZ JEJ LOKALIZACJĘ, MAJĄC NA WZGLĘDZIE MOŻLIWOŚĆ PRZECHODZENIA RÓŻNORODNYCH GATUNKÓW ZWIERZĄT NA TEREN INWESTYCJI W FAZIE JEJ EKSPLOATACJI

Siatka ogrodzeniowa będzie otaczała cały teren Inwestycji zgodnie z Planem Zagospodarowania Terenu, który dołączony był do Raportu o Oddziaływaniu Przedsięwzięcia na Środowisko.

Przykładowe parametry zastosowanej siatki ogrodzeniowej podano poniżej:

- wysokość ogrodzenia – ok. 2 m. Ogrodzenie będzie posiadać taką samą wysokość na całej długości, także na wszelkich połączeniach z obiektami inżynierskimi oraz w miejscach przebiegu po stromych skarpach i przy przekraczaniu obniżen terenu (w tym rowów);
- wielkość oczek siatki – maksymalna średnica/szerokość oczek będzie wynosiła 5 mm;
- zakopanie ogrodzenia pod powierzchnię gruntu – ogrodzenie będzie zakopane na głębokość min. 15–20 cm, pod powierzchnią gruntu;
- szczelność połączeń pomiędzy elementami ogrodzenia – elementy ogrodzenia wykonane będą w miarę możliwości z uniknięciem luk i szczelin, które mogłyby umożliwić przekraczanie ogrodzeń przez młodociane i dorosłe osobniki.

Szczegółowe parametry siatki ogrodzeniowej zostaną określone na etapie projektu budowlanego lub wykonawczego.

13. OPISAĆ SPOSÓB LIKWIDACJI ZBIORNIKA WODNEGO (ZLOKALIZOWANEGO W POBLIŻU PÓŁNOCNO-ZACHODNIEGO NAROŻNIKA TERENU PRZEDSIĘWZIĘCIA) O ASTATYCZNYM CHARAKTERZE, Z UWZGLĘDNIENIEM KONIECZNOŚCI PRZENIESIENIA ZWIERZĄT GO ZASIEDLAJĄCYCH (NP. PŁAZÓW) DO ODPOWIEDNICH SIEDLISK ZASTĘPCZYCH (WSKAZAĆ TE SIEDLISKA)

Wspominany zbiornik wodny znajduje się poza rzeczywistym miejscem realizacji Inwestycji i nie ma potrzeby jego likwidacji. Zbiornik ten jest widoczny na zdjęciach z uzupełniających badań przyrodniczych, które miały miejsce już po przygotowaniu utwardzonego placu, na którym mają powstać planowane instalacje. Nasyt ten tylko u swego podnóża zbliża się do akwenu, lecz mu nie zagraża.

14. PODAĆ, CZY ZBIORNIK PRZECIWOŻAROWY W TERENIE INWESTYCJI BĘDZIE TYPU OTWARTEGO CZY ZAMKNIĘTEGO. JEŻELI TYPU OTWARTEGO, NALEŻY WSKAZAĆ, W JAKI SPOSÓB ZABEZPIECZONY ZOSTANIE ON PRZED DOSTĘPEM PŁAZÓW

Na terenie Inwestycji planowana jest realizacja zbiornika wody pożarowej cylindrycznego o wysokości ok. 10 m. Zbiornik ten będzie zamknięty, w związku z czym nie wystąpi ryzyko dostania się do niego zwierząt.

15. WYJAŚNIĆ NALEŻY STANOWISKO W KWESTII NADZORU PRZYRODNICZEGO, KTÓRY NA BIEŻĄCO PODEJMOWAŁBY DECYZJE I DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ELIMINACJĄ ZAGROŻEŃ W ODNIESIENIU DO FLORY I FAUNY. STANOWISKO W TYM ZAKRESIE JEST NIEZBĘDNE Z UWAGI NA ZAPLANOWANE W RAMACH INWESTYCJI DZIAŁANIA ZWIĄZANE, M.IN. Z: LIKWIDACJĄ ZBIORNIKA WODNEGO, WYCINKĄ DRZEW I KRZEWÓW, KONTROLOWANIEM WYSTĘPOWANIA ZWIERZĄT NA TERENIE BUDOWY (W TYM, M.IN. PŁAZÓW) ORAZ ICH EWENTUALNYM PRZENOSZENIEM POZA TEREN BUDOWY, EWENTUALNYM ZAŁOŻENIEM PŁOTKÓW HERPETOLOGICZNYCH, ELIMINACJĄ INWAZYJNYCH GATUNKÓW ROŚLIN, ZABEZPIECZENIEM DRZEW NIEPRZEZNACZONYCH DO WYCINKI, ITP. W PRZYPADKU PLANOWANIA TAKICH ROZWIĄZAŃ, NALEŻY OKREŚLIĆ SZCZEGÓŁOWO: RAMY CZASOWE NADZORU I OBOWIĄZKI Z PODZIAŁEM NA SPECJALISTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA WYKONYWANIE POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ W TRAKCIE REALIZACJI, EKSPLOATACJI I LIKWIDACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA. BRAK POTRZEBY NADZORU PRZYRODNICZEGO RÓWNIEŻ WYMAGA SZCZEGÓŁOWEGO UZASADNIENIA

W związku z realizacją planowanej Inwestycji nie przewiduje się zaangażowania nadzoru przyrodniczego. Jest to podyktowane następującymi warunkami:

- Zbiornik wodny znajduje się poza rzeczywistym miejscem realizacji Inwestycji i nie ma potrzeby jego likwidacji,
- Wycinka drzew i krzewów prowadzona będzie poza okresem lęgowym ptaków określonym w punkcie pierwszym niniejszych odpowiedzi,

- Na terenie budowy będzie prowadzona kontrola występowania zwierząt (w tym, m.in. płazów) oraz ich ewentualne przenoszenie poza teren budowy (działania zapobiegające nieumyślnemu zabijaniu zwierząt w trakcie realizacji Inwestycji zostały opisane w pkt. 8 niniejszych odpowiedzi),
- Na terenie budowy (jeżeli będzie taka konieczność) zostaną założone płotki herpetologiczne (proponowane parametry wygradzeń herpetologicznych zostały opisane w pkt. 11 niniejszych odpowiedzi),
- Teren inwestycji zostanie w całości ogrodzony (proponowane parametry siatki ogrodzeniowej zostały opisane w pkt. 12 niniejszych odpowiedzi),
- Na etapie budowy (jeżeli zostanie zidentyfikowana taka konieczność) wykonane zostaną zabezpieczenia istniejącego drzewostanu (nie przewidzianego do wycinki) znajdującego się w bliskim sąsiedztwie prowadzonych prac,
- Na terenie Inwestycji odnotowano występowanie inwazyjnych gatunków roślin (nawłóć późna *Solidago gigantea* i kanadyjska *Solidago canadensis* oraz rdest ostrokończysty *Reynoutria japonica*). W pkt. 7 niniejszych odpowiedzi wskazano metody ich eliminacji zapobiegające ich rozprzestrzenianiu się, które zastosowane zostaną podczas etapu realizacji Inwestycji.

W związku z zastosowaniem powyższych zabezpieczeń oraz metod eliminacji ryzyka dla środowiska przyrodniczego nie przewiduje się angażowania nadzoru przyrodniczego podczas realizacji Inwestycji.

Niniejsze uzupełnienie Raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia pn. „Budowa i eksploatacja Ekologicznego Centrum Odzysku Energii w Rudzie Śląskiej” zostało opracowane przez Autorów Raportu oraz należy je rozpatrywać uzupełniająco do tekstu ww. Raportu.